

“La Universitat és un espai públic”

Un dilluns qualsevol. D'estiu. La cafeteria funciona a tota màquina: és l'hora d'esmorzar, i els treballadors de la rodalia hi troben els vint minuts de calma que els refan. El claustre és ple de cadires, encarades a un cadafal: aquesta nit hi deu haver concert. La porta entreoberta de l'Aula Magna deixa escapar el so d'una veu en *off*; s'hi entrelluca una projecció-documental. Tot plegat, és un primer cop d'ull, rapidíssim, a l'activitat que converteix aquest edifici de serenor neoclàssica en un formigueig de cultura. És La Nau, nau insígnia de l'activitat cultural que promou la Universitat de València (UV).

—D'on sorgeix La Nau que ara coixem?

—Després de l'efemèride dels Cinc Segles, que durà al voltant de tres anys, ens trobarem, per una banda, amb un edifici emblemàtic sobre el qual es va fer una reforma pensada per convertir-lo en un referent cultural de la Universitat a la ciutat; i, per l'altra, amb una situació econòmica que no corresponia a la de l'efemèride, una vegada hagué passat. Hem adaptat la programació en virtut de les disponibilitats de l'edifici i de la nostra capacitat financera.

—Com es resol —sí és que es resol— la qüestió pressupostària?

—Sempre anem justos, és clar. Però hem aconseguit conscienciar una part de la societat civil que les coses que es realitzen ací són serioses i rigoroses. No actuem de manera improvisada, i això, al final, dóna resultats. I fa que institucions privades bancàries, per una part, i públiques, també, aposten per la Universitat. De totes maneres, en el fet cultural no és determinant el finançament: si no tenim diners, els busquem. I això significa implicar la societat civil. Això és de tots, la societat n'ha de ser corresponsable. També és de veres que la Universitat fa una despesa del seu pressupost en cultura, és una línia claríssima, cosa que no

Rafael Gil Salinas és vicerector de la Universitat de València i ens parla d'un espai de cultura, singularíssim i característic. La Nau, que és història viva.

passa en la resta d'universitats de l'estat espanyol. La Universitat es creu la cultura.

—A què atribuïu aquesta línia de la Universitat de València?

—Perquè és una Universitat amb molta història darrere, que, a més, ha vist en la cultura una forma d'eixir a la societat. De fet, en el mateix edifici hem fet actuacions puntuals que defineixen aquest nou estil: hem obert la porta pel carrer de la Universitat, també; hi hem posat una cafeteria i una botiga...: hi ha una voluntat molt clara de mostrar-nos a la societat. Mira la cafeteria, per exemple: no és determinant de l'activitat cultural però sí que fa que la gent del carrer entre a la universitat. I això és un èxit.

—Hi ha qui diu que aquest edifici té màgia.

—Com que està situat al centre de l'activitat financera i comercial de la ciutat, entrar en La Nau és trobar un recés de calma: no hi ha, al seu voltant, cap lloc que tinga comparació.

—Supleix mancances?

—La Universitat ha de desenvolupar una tasca pròpia que en cap moment no pretén rivalitzar —i, a més, no podria fer-ho— amb d'altres línies d'actuació cultural, perquè les institucions públiques són aquí —la Generalitat, l'Ajuntament— i cadascú fa el que ha de fer, o el que vol fer. Tenim molt clar el nostre espai.

—Definiu com a qüestió clau l'intercanvi amb la resta de la societat...

—Jo no entenc la cultura d'una altra forma. De fet, tots els convenis que tenim sempre exigeixen reciprocitat. Si en tenim un amb el grup de cambra Lluís Vich o amb la Capella de Ministrers perquè puguen fer ús d'espais per a assajar, després ells donen un concert a la Universitat. Per exemple.

—L'altre dia, l'Associació de Veïns de Benimaclet organitzava un homenatge a Ovidi Montllor. Toti Soler portava, per primera vegada a la ciutat de València, l'espectacle *Deu catalans i un rus*, amb Ester Formosa i Carles Rabassa. Varen actuar a La Nau, com no podia ser de cap altra manera.

—Des de sempre s'ha fet així. És de veres que no és el més corrent, però la Universitat és un espai públic. Els Premis Octubre es fan des de fa molts anys a la Universitat. I moltes activitats de col·lectius ciutadans: les plataformes *Salvem* passen per ací dia sí, dia també. Si tenim un espai de pensament, de reflexió crítica, no solament produïm noves activitats, sinó que també cedim espais perquè la gent s'expressi.

—Una manera, també, de fer la Universitat més propera...

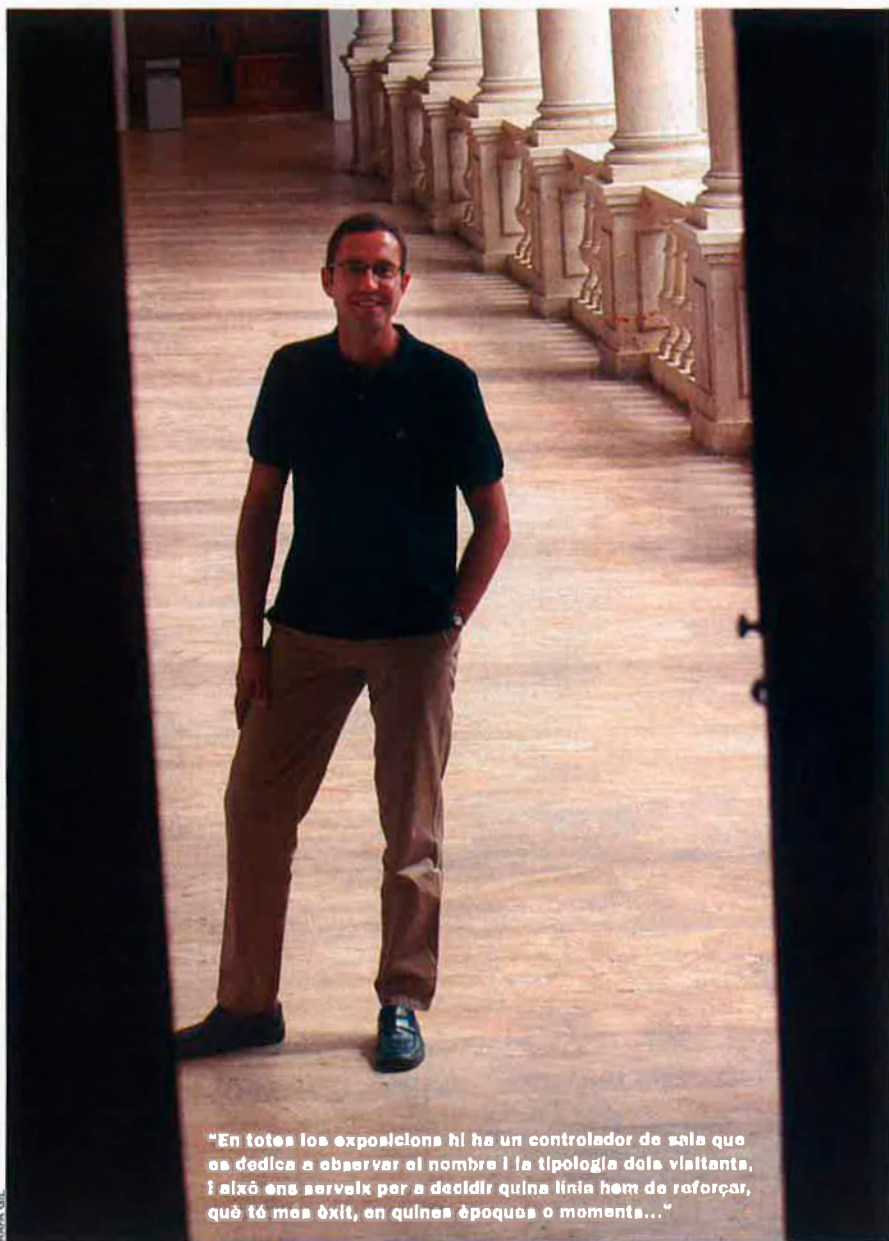
—Fins i tot a les institucions. En els darrers anys observem que institucions que han estat un poc en la corda fluixa s'acosten a la Universitat per reflotar les seues activitats. El fet que una institució pública et demane convenis de col·laboració no em fa por. Però sempre cal mesurar les conseqüències del que es fa.

—I mantenir la independència.

—Aquest és l'autèntic problema: trobar l'equilibri. Perquè no és una qüestió de reglamentació, que, de reglaments, la Universitat en té moltíssims —i comissions i subcomissions perquè tot siga ben transparent.

—L'estudi i difusió del patrimoni cultural de la mateixa UV és un eix bàsic, també, de la vostra activitat...

—És que una universitat amb cinc segles d'història té un patrimoni riquíssim! Hi ha una col·lecció de pintura, de gemmologia, de llibres —tota la biblioteca del duc de Calàbria!—, d'incunables, la donació Martínez Guerricabeitia... L'any 1997 es va iniciar un programa, *Thesaurus*, que consisteix en l'inventari i la catalogació del patrimoni de la Universitat, i en la seua difusió. Pensa, a més, que la mateixa dinàmica de difon-

"En totes les exposicions hi ha un controlador de sala que es dedica a observar el nombre i la tipologia dels visitants, i això ens serveix per a decidir quina línia hem de reforçar, que té més èxit, en quines èpoques o moments..."

dre patrimoni genera llegats. Vàrem fer una exposició que es deia "Obrint les caixes negres", amb una part del patrimoni d'instrumental científic. I va servir perquè molta gent que tenia a casa, jo que sé, un aparell de raigs X, per exemple, ens en donara notícia. Però es clar, també tenim una capacitat limitada, hem de ser molt selectius. De tota manera, esperem acabar enguany l'inventari i catalogació, i inaugurarem una pàgina web on estarà penjat absolutament tot el patrimoni de la Universitat.

— **Exposicions, teatre, debats, música... La Nau és ben diversificada.**

— Tenim, per exemple, un curs interessantíssim, Opera Oberta: és la retrans-

missió en directe, des del Liceu de Barcelona, de cinc òperes al llarg de l'any. A l'Aula Magna, un professor de música que fa una introducció a l'obra que es veurà, connexió amb el Liceu, visualització de l'òpera, i després, en acabar, debat.

— **Quin tipus de públic té La Nau?**

— Això també ens interessa i preocupa molt: estudiar la resposta que tenen les activitats. En totes les exposicions hi ha un controlador de sala que es dedica a observar el nombre i la tipologia dels visitants, i això ens serveix per a decidir quina línia hem de reforçar, que té més èxit, en quines èpoques o moments... Funcionen de meravella els tallers di-

Origen, sapiència

Originàriament, era una casa i horts que el Consell Municipal de València comprà a Isabel Saranyó, l'1 d'abril del 1493, amb intenció de crear un espai per a l'Esudi General, que el 1499 tindria les seves Constitucions, el 1501, butlla del papa Alexandre VI i el 1502, privilegi de Ferran d'Aragó. D'aleshores ençà, anys, reformes o incendis —de tot hi ha hagut— n'han confegit l'espai característic: el **Claustre**, d'aspecte clàssic, construït entre 1840 i 1944 i amb l'estàtua del filòsof i humanista Joan Lluís Vives al seu centre, és tot un símbol de l'edifici; la **Capella de la Sapiència**, realitzada el 1498 per Pere Compte i refeta del tot el 1737 per Miquel Martínez amb l'actual barroc de tendència clàssica, té una acústica excepcional; el **Paranimf**, de mitjan segle XVII —reformat el XIX—, que fou escenari de solemnes debats i de comèdies en grec o llatí, es reserva per a les grans ocasions.

dàctics, per exemple, que acompanyen qualsevol exposició: en el cas de "Del Tirant al Quixot" ha servit perquè més de 4.000 alumnes de col·legis i instituts vingueren a veure l'exposició. El tipus de públic, en tot cas, depèn de la tipologia expositiva. I de vegades mai se sap.

— **Busqueu la variació?**

— Ens agrada molt fer confluïr exposicions de caire molt diferent, perquè qui va a veure'n una potser aprofita i ja veu l'altra. Pensa en els Dimecres a la Capella: fem música cada dimecres del curs, a la Capella de la Sapiència, i ha tingut un èxit que ens desborda. El primer concert va coincidir amb la visita d'Arzallus al Paranimf, amb una obra de teatre a la Sala Matilde Salvador, el Fòrum de Debats a l'Aula Magna i l'actuació d'un cor filipí! Això, des del punt de vista organitzatiu ja et pots imaginar quina complicació comporta, però és molt important, aconseguir que cada públic reconega La Nau com un espai cultural, multicultural. I després, cadascú tria per quina porta entrar.

Núria Cadenas